

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoCsp/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2720200274
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2720200274.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová, v spore žalobkyne: F. G., nar. X.X.XXXX. adresa A., H. XX, proti žalovanému: MINIHOTOVOST SE, so sídlom Česká republika, Břeclav, T.G.Masaryka 2392/17, IČO: 04 355 211, o určenie neplatnosti právnych úkonov a iné, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 9Csp/20/2020-133 zo dňa 30.8.2021 - v časti zamietajúceho výroku II., takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého výroku II. m e n í tak, že určuje, že zmluva o úvere č. 563710 zo dňa 15.7.2019 uzavretá medzi žalobkyňou a žalobcom j e n e p l a t n á .

II. Vo zvyšku (v časti ktorou bola žaloba o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru zamietnutá) výrok II. p o t v r d z u j e .

III. Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) voči žalovanému v rozsahu 50%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd čiastočne vyhovel žalobkyni, ktorá sa podľa žalobného petitu domáhala, aby súd určil, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, že zmluva o úvere je neplatná, že úver je bezúročný a bez poplatkov, keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 15.7.2019 na úhradu splátok vyplývajúcich zo Zmluvy o úvere č. 563710 zo dňa 15.7.2019 uzavretej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom je neplatná.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Súd žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanému v časti o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov.

I. Súd žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobkyni v časti o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

2. Prvoinštančný súd vychádzal z toho, že na základe Smlouvy o úvere č. 563710 zo dňa 15.7.2019 (ďalej len zmluva) poskytol žalovaný žalobkyni spotrebiteľský úver vo výške 450,- €, s úrokovou sadzbou 0 %, ročnou percentuálnou sadzbou nákladov 2781,74 % a poplatkom za poskytnutie úveru 96,- €. Žalobkyňa sa zaviazala úver splatiť v deň splatnosti 5.8.2019, t.j. doba trvania spotrebiteľského úveru bola dohodnutá na 21 dní. Zmluvné strany zároveň dňa 15.7.2019 uzatvorili Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov (ďalej len Dohoda), na základe ktorej žalobkyňa ako dlžník vyjadrila súhlas s tým, aby sa uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok a aby jeho

zamestnávateľ/vyplácaťel' dôchodku zrážal mesačne z jeho mzdy/dôchodku a uhrádzal dané zrážky na účet veriteľa až do riadneho uhradenia pohľadávky dlžníka.

3. Právne súd vec posúdil na základe aplikácie čl. 18 ods. 2, čl. 19 nariadenia EPaR (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1 písm. b), čl. 6 ods. 1, 2, 4 písm. a) nariadenia EP a R ES č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), ako i ustanovení zák. č. 89/2012 Sb. českého občianskeho zákonníka, jeho § 419, § 580, § 1810, § 1812 ods. 1 a 2, § 1813, § 1815, § 1824, § 2395, § 2396, § 2399, tiež § 2 ods. 1, § 3 ods. 2 písm. a), § 110 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zák. č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere účinného v čase uzavretia zmluvy, § 37 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. - ďalej aj len OZ), § 3 ods. 3 a 5a zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

4. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade sa jedná o právny vzťah s cudzím prvkom, prvoinštančný súd sa zaoberal otázkou právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie veci. Súd Zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko na jednej strane vystupuje žalovaný ako dodávateľ a na druhej strane žalobkyňa ako spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v zmysle článku 18 ods. 2 nariadenia Brusel Ibis je daná právomoc súdov Slovenskej republiky. Súd vec rozhodoval podľa právnych predpisov Českej republiky, a to v zmysle článku 4 ods. 1 písm. b/ a článku 6 ods. 2 nariadenia Rím I, keďže z bodu 04. všeobecných podmienok poskytnutí úveru, tvoriacich neoddeliteľnú súčasť Zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu vyplýva, že právne vzťahy medzi účastníkmi Zmluvy sa riadia právnym poriadkom Českej republiky.

5. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci prvoinštančný súd vyvodil právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne len čiastočne. Súd mal preukázané, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú súd posúdil v zmysle zákona č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere (t.j. právneho predpisu platného a účinného v Českej republike), pričom predstavuje spotrebiteľskú zmluvu v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákoníka, nakoľko žalobkyňa ako spotrebiteľka uzatvorila mimo rámec svojej podnikateľskej činnosti alebo mimo rámec samostatného výkonu svojho povolania zmluvu so žalovaným ako podnikateľom. Z povahy spotrebiteľských zmlúv vyplýva, že zakázané sú dojednania, ktoré zakladajú v rozpore s požiadavkou primeranosti významnú nerovnováhu práv alebo povinností strán v neprospech spotrebiteľa (§ 1813 Občianskeho zákoníka). Ustanovenia upravujúce dôsledky porušenia práv podnikateľov podľa citovaného zákona ale nemajú za následok bezúročnosť alebo bezpoplatkovosť úveru (viď § 110 zákona č. 257/2016 Sb.), z ktorého dôvodu nemožno žalobu v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru považovať za dôvodnú. Na záver súd dodal, že predmetnú Zmluvu považuje za platnú, t.j. nemal preukázané, že by sa priečila dobrým mravom alebo že by odporovala zákonu (§ 580 Občianskeho zákoníka). Takisto mal za to, že obsahuje všetky obligatórne náležitosti požadované ustanoveniami § 106 a nasl. citovaného zákona (t.j. napr. druh spotrebiteľského úveru a pod.). Vzhľadom na nemožnosť určenia úveru za bezúročný a bez poplatkov, sa súd bližšie nezaoberal jednotlivými požiadavkami v zmysle citovaného zákona, nakoľko pre rozhodnutie v danej veci, ktorej predmetom sú určovacie nároky, by bolo predmetné skúmanie nepodstatné.

6. Čo sa týka Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, súd mal za to, že bola zmluvnými stranami uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly a na túto skutočnosť musí súd brať zreteľ. Vychádzajúc z uvedeného predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov je neplatná v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to pre neurčitosť právneho úkonu, nakoľko neobsahuje označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide, ako ani výšku dohodnutých zrážok. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Zároveň predstavuje formulárovú dohodu, ktorá so žalobkyňou ako spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná, nakoľko hoci bola uzatvorená osobitnou listinou, z predložených dôkazov žalobkyne, ale ani zo strany žalovaného súd nemal preukázané, že by žalobkyňa

ako spotrebiteľka bola poučená o dôsledkoch jej uzavretia, resp. či mala možnosť ju odmietnuť (viď § 5a zákona č. 250/2007 Z. z.). Súd konštatoval že žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej obsah, pričom svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán sporu v neprospech spotrebiteľa, teda žalobkyne. Žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, nakoľko v prípade obrany spotrebiteľa proti neoprávneným zásahom vyplývajúcim zo spotrebiteľského vzťahu naliehavý právny záujem netreba preukazovať, ale tento vyplýva priamo z ustanovení upravujúcich ochranu spotrebiteľa, konkrétne z ustanovenia § 3 ods. 3, ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Zároveň požadované určenie je spôsobilé odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklarováním vyslovenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy môže následne argumentovať vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi, aby ďalej neprevádzal zrážky zo mzdy (viď rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/304/2016 zo dňa 17.5.2017), nakoľko žalovaný požiadaval zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy listom zo dňa 18.2.2020 (viď čl. 29). Na základe vyššie uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel v časti a určil, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov je neplatná a vo zvyšku (t.j. v časti určenia neplatnosti zmluvy o úvere a bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru) žalobu zamietol.

7. O nároku na náhradu trov konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni priznal v časti nároku na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov ich plnú náhradu voči žalovanému, nakoľko v uvedenom nároku bola úspešná v plnom rozsahu. Posledným výrokom súd priznal žalovanému v časti nároku na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a v časti o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobkyni, nakoľko v tejto časti bol úspešný žalovaný, keďže vo zvyšku bola žaloba zamietnutá, s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia.

8. Proti tomuto rozsudku, podľa obsahu s výnimkou vyhovujúceho výroku I., podala odvolanie žalobkyňa, pričom uplatnila odvolacie dôvody, že súd nesprávne vec právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a domáhala sa, aby odvolací súd rozsudok v časti zamietnutia žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zrušil a vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

9. Pokiaľ sa týka úrokov z úveru a poplatkov je podľa § 9 ods. 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch úver nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Predmetná zmluva o úvere je v rozpore s § 54 ods. 1 pre neprijateľné zmluvné podmienky (rozhodcovská doložka) sankčné poplatky, dohoda o zrážkach zo mzdy. V zmluve je neprijateľná zmluvná pokuta 0,1% denne z dlžnej sumy, zmluvná pokuta 20,- Eur, keď sa dlžník dostane do omeškania s úhradou dlhu a suma 0,77 Eur za upomienku. V tejto súvislosti dala do pozornosti rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 8Csp/37/2017 a Okresného súdu Bánovce nad Bebravou 2Csp/82/2017. Odvolateľka pokračovala, že navrhovateľ použil nekalé obchodné praktiky, keď neinformoval spotrebiteľa o dôsledkoch vyplývajúcich z jednotlivých ustanovení zmluvy, použil predtlačенú formulárovú štandardizovanú zmluvu s tým, že neplatný je právna úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Nikto nemá právo odňať jej ústavné právo na súdnu, alebo inú právnu ochranu v súlade s Ústavou SR podľa čl. 46, čl. 47, čl. 48 a toto právo nemá ani súd čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR. V tejto súvislosti podčiarkla, že k odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy dochádza aj vtedy, ak sa niekto domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (III.ÚS 7/08). Následne odvolateľka poukázala na čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv, § 9 ods. 2 písm. j), § 11 ods. 1 písm. b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z. Odvolaciemu súdu dala do pozornosti, že MINIHOTOVOST SE, Břeclav nemá na zosplatnenie úveru bankovú licenciu, keď NBS upozornila na jej činnosť s tým, že nemá povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území SR. Súd z úradnej povinnosti skúma vyššie uvedené skutočnosti. Následne opätovne poukázala na § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokračovala, že rozsudok Súdného dvora C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. a Klára Bíróvá nemá priamy ani nepriamy účinok na naše spotrebiteľské zmluvy uzatvorené podľa zák. č. 129/2010 Z.z. V tejto súvislosti dala do pozornosti súdu početné spisové značky rozsudkov krajských aj okresných súdov, ktoré sa nemali stotožniť s predmetným rozsudkom SD, s tým, že zák. č. 129/2010 Z.z. jasne a zrozumiteľne hovorí o tom, že splátka musí byť rozdelená na úrok, istinu a konečný termín splatnosti musí byť vyjadrený deň/mesiac/rok.

10. Žalobkyňa má za to, že žalovaný si rád vykladá zákon po svojom a určuje si vlastné pravidlá požičiavania peňazí. Samotná zmluva je nečitateľná. V čase uzatvárania zmlúv nevedela čo sú to neprijateľné podmienky v zmluve, spoliehala sa na dobromyseľnosť žalovaného, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Podmienky v zmluve pritom predformuloval profesionál - odporca. Podľa odvolateľky napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože súd nevykonal dôkazy pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, nezistil existenciu, či tu právo je alebo nie je, neurčil či je zmluva platná alebo nie, nezistil či ide o spotrebiteľskú zmluvu, nezistil či zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, neurčil či pri uzatváraní zmluvy boli použité nekalé obchodné praktiky a neskúmal ex offo zmluvnú podmienku v súlade so smernicou Rady 93/13/EHS. Dala do pozornosti súdu tiež § 52, § 53 a § 54 OZ. K odvolaniu žalobkyňa pripojila dve potvrdenia pre klienta z D. R. z 8.9.2019 a 29.1.2012 o vklade v hotovosti na označený účet a päť potvrdení uskutočnenia prevodu, kde ako príkazca vystupuje žalobkyňa a ako príjemca MINIPOZICKA, ktorými boli uhrádzané sumy v rôznej výške. V podanom odvolaní pritom žalobkyňa na tieto listinné dôkazy nepoukázala, ani nevysvetlila za akým účelom ich k odvolaniu pripojila.

11. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobkyne sa písomne nevyjadril.

12. Keďže odvolací súd bol toho názoru, že na vec sa vzťahujú aj iné pre vec rozhodujúce a zákonné ustanovenia, ktoré neboli súdom prvej inštancie aplikované, vyzval žalobkyňu a žalovaného v zmysle § 382 CSP, aby sa v stanovenej lehote vyjadrili k možnému použitiu dosiaľ neaplikovaných ustanovení § 11 ods. 3, 4, § 20 ods. 1, § 24 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, ako i k čl. 18 ods. 1 Nariadenia EPaR (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

13. Na uvedenú výzvu odvolacieho súdu žalobkyňa zareagovala písomným podaním, ktorého obsah tvorí kompilát z predchádzajúcich písomných vyjadrení žalobkyne, pričom priamo k použitiu zákonných ustanovení citovaných vo výzve odvolacieho súdu sa nijako nevyjadrila. V závere navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. potvrdil ako vecne správny a vo výrokoch II. a IV. zrušil a aby vec vrátil okresnému súdu na nové rozhodnutie a aby žalovaný nahradil trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

14. Žalovaný vo svojej písomnej reakcii na predmetnú výzvu odvolacieho súdu uviedol, že nesúhlasí s použitím dotknutých ustanovení na vec.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej časti výroku II. vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je sčasti dôvodné a sčasti nedôvodné, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zamietajúceho výroku II. v časti zmeniť a žalobe vyhovieť a v ostatnej časti potvrdiť (§ 388 a § 387 CSP).

16. Predmetom konania pred prvoinštančným súdom bol žalobný nárok žalobkyne, ktorým sa domáhala určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 563710 zo dňa 15.7.2019 uzavretá žalobcom a žalovaným, je neplatná, určené že zmluva č. 563710 zo dňa 15.7.2019 uzavretá žalobcom a žalovaným pre množstvo neprijateľných podmienok je neplatná a napokon určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu povinných náležitostí v úverovej zmluve. Okrem toho sa žalobkyňa v žalobe domáhala zároveň nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa uplatnenia predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy a zároveň uložená povinnosť zamestnávateľovi

žalobkyne zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy v prospech žalovaného, ktorému návrhu bolo uznesením prvoinštančného súdu č.k. 9Csp/20/2020-34 zo dňa 13.3.2020, v spojení potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 26CoCsp/61/2020-63 zo dňa 30.6.2020, vyhovené.

17. Prvoinštančný súd predmetným rozsudkom čiastočne vyhovel žalobe, keď výrokom I. preskúmaného rozsudku určil, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pričom rozsudok v tejto časti nebol napadnutý odvolaním, nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu. Vo zvyšku, teda o určenie, že predmetná zmluva o úvere je neplatná a že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov, prvoinštančný súd výrokom II. žalobu zamietol v podstate s odôvodnením, že predmetnú zmluvu o úvere, posudzujúc ju podľa českého zák. č. 257/2016 Sb., považuje za platnú, keď sa neprieči dobrým mravom, ani neodporuje zákonu, pričom má všetky obligatórne náležitosti požadované ust. § 106 a nasl. cit. zák. Okrem toho súd skonštatoval, že ustanovenia upravujúce dôsledky porušenia práv podnikateľov podľa cit. zák. č. 257/2016 Sb. či českého Občianskeho zákonníka nemajú za následok bezúročnosť alebo bezpoplatkovosť úveru.

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je v danom prípade viazaný ako rozsahom tak i uplatnenými dôvodmi podaného odvolania, bolo posúdiť, či prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Odvolaním boli dotknuté aj závislé výroky o náhrade trov konania (§ 379 písm. a CSP).

19. Vzhľadom na to, že žalovaný má sídlo v Českej republike a ide teda o vec s cudzím prvkom, prioritne bolo nevyhnutné vyriešiť právomoc súdu a rozhodné právo.

20. Právomoc pre danú vec je upravená v nariadení EPaR (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Z obsahu zmluvy to vyplýva a v konaní ani nebolo sporným, že predmetná zmluva bola uzavretá medzi veriteľom (žalovaný) a spotrebiteľom (žalobkyňa). Jedná sa teda o zmluvu spotrebiteľskú, ako to správne ustálil aj prvoinštančný súd. Podľa čl. 18 ods. 1 Nariadenia č. 1215/2012 spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo - bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka - na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

21. Z citovaného článku vyplýva, že spotrebiteľ má na výber žalovať druhého účastníka zmluvy - veriteľa buď na súdoch členského štátu, v ktorom má veriteľ bydlisko (sídlo) alebo na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa. V danom prípade si žalobkyňa ako spotrebiteľka, v súlade s uvedeným článkom, vybrala možnosť žalovať veriteľa na súde Slovenskej republiky podľa miesta jej bydliska. Právomoc súdu SR v danej veci je preto daná.

22. Pokiaľ ide o rozhodné právo, ktoré je potrebné na danú vec aplikovať, na toto sa vzťahuje Nariadenie EPaR (ES) č. 593/2008 zo dňa 17.6.2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky Rím I. Spotrebiteľské zmluvy sú osobitne upravené v čl. 6 tohto nariadenia, podľa ktorého bez toho, aby boli dotknuté články 5 (zmluvy o preprave) a 7 (poistné zmluvy), zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „spotrebiteľ“), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len „podnikateľ“), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že spotrebiteľ: a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti. Ods. 2 tohto článku potom zakotvuje možnosť strán zvoliť si rozhodné právo.

23. Prvoinštančný súd pritom vychádzal zo záveru, že v bode 04. všeobecných podmienok poskytnutia úveru si strany na základe tohto zmocnenia zvolili ako rozhodné právo právny poriadok Českej republiky.

24. V danom prípade bolo prioritne potrebné zaoberať sa námietkou žalobkyne, ktorú prezentovala už v podanej žalobe aj neskôr v odvolaní, že žalovaný nemá povolenie NBS na poskytovanie spotrebiteľských úverov na území SR. Táto informácia vyplýva z tlačovej správy NBS zo dňa 9.8.2018, kde Národná banka Slovenska upozornila, že spoločnosť MINIHOTOVOST, SE žiadne povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek pre spotrebiteľov na území Slovenskej republiky

neudelila, pričom poukázala na početné internetové stránky s doménou „.sk“, ktorých prevádzkovateľom je daná spoločnosť, ktorá ponúka spotrebiteľom peňažné pôžičky prostredníctvom internetovej stránky X., ktorá je v slovenskom jazyku. Odvolací súd zistil, že na webovej stránke NBS pod subjektami finančného trhu nie je žalovaný evidovaný. Vzhľadom na uvedené je potom nevyhnutné uzavrieť, že žalovaný poskytol peňažné prostriedky žalobkyni, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, bez potrebného povolenia.

25. V zmysle § 20 - Povolenie, ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách (ďalej aj len ZoSÚ) veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska... Podľa § 24 - Osobitné ustanovenia o iných veriteľoch, v ods. 1 na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ust. § 1 ods. 2 druhej vety, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7 ods. 1, 2, 16 až 42, § 8, § 8a, § 9 ods. 1, ods. 2 písm. a) až v), ods. 9 až 11, § 11, § 12, § 14, § 16, § 17, § 19, § 20 ods. 2 až 8, § 23 a § 25. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia veriteľ môže poskytovať úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, ak má povolenie poskytovať spotrebiteľské úvery podľa § 20 ods. 1 písm. a).

26. V zmysle § 11 ods. 3 ZoSÚ, ak osoba bez povolenia poskytne peňažné prostriedky, ktoré by inak boli spotrebiteľským úverom, uzatvorená zmluva je neplatná. Podľa nasledujúceho ods. 4 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

27. Keďže z cit. § 11 ods. 4 ZoSÚ priamo vyplýva možnosť žalobou sa domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako právnej skutočnosti, je zároveň daná prípustnosť podanej žaloby v zmysle § 137 písm. d) CSP.

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže žalovaný ako nebankový subjekt a veriteľ poskytol žalobkyni v postavení spotrebiteľky peňažnú pôžičku bez toho, aby mu bolo udelené zákonom v § 20 ods. 1 resp. § 24 ods. 2 ZoSÚ vyžadované povolenie poskytovať spotrebiteľské úvery, v zmysle cit. § 11 ods. 3 ZoSÚ predmetná zmluva o úvere je zo zákona absolútne neplatným právnym úkonom. Na absolútnu neplatnosť musí súd prihliadať a vyvodzovať z nej dôsledky aj bez návrhu (ex officio) z úradnej povinnosti a v ktoromkoľvek štádiu konania. Keďže potom predmetná zmluva o úvere je neplatná ako celok, neplatné sú aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru vyhlásené za jej neoddeliteľnú súčasť a teda i ich bod 04 o voľbe práva Českej republiky. Keďže potom nedošlo účinne k voľbe rozhodného práva zmluvnými stranami (podľa čl. 6 ods. 2 Nariadenia EPaR (ES) č. 593/2008) bolo potrebné na rozhodné právo aplikovať čl. 6 ods. 1 písm. b), za splnenia podmienky, že žalovaný ako podnikateľ smeroval svoju činnosť na Slovenskú republiku, čo je nesporne zrejme aj z vyššie citovanej tlačovej informácie NBS, v dôsledku čoho predmetný právny vzťah sa bude spravovať právnym poriadkom Slovenskej republiky podľa obvyklého pobytu spotrebiteľky - žalobkyne. Preto bolo potrebné na vec aplikovať aj vyššie citované ustanovenia ZoSÚ a nie český právny poriadok.

29. Keďže podľa hore uvedeného, predmetná zmluva o úvere je zo zákona absolútne neplatná, bolo potom dôvodným, aby bolo žalobe v časti, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti predmetnej zmluvy o úvere, v zmysle § 11 ods. 3 a 4 ZoSÚ, vyhovieť. Pokiaľ prvoinštančný súd v horeuvedenom dospel k iným právnym záverom, vec nesprávne právne posúdil.

30. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého zamietajúceho výroku II. s použitím § 388 CSP zmenil tak, že určil, že zmluva o úvere č. 563710 zo dňa 15.7.2019 uzavretá medzi žalobkyňou a žalobcom je neplatná.

31. Vzhľadom na uvedené závery, z ktorých plynie, že predmetná zmluva o úvere je absolútne neplatná a žiaden úverový vzťah resp. úver teda nemohol vzniknúť, neprichádzalo do úvahy žalobkyňou požadované určenie, že predmetný právne neexistujúci úver je bezúročný a bez poplatkov. V dôsledku toho bolo potrebným žalobu v časti, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru, ako nedôvodnú zamietnuť. V tejto časti je zamietajúci výrok II. prvoinštančného rozsudku preto vecne správny, v dôsledku čoho bolo potrebným, aby odvolací súd časť výroku II. prvoinštančného rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti o určenie bezúročnosti a

bezpoplatkovosti predmetného úveru, s použitím § 387 CSP, i keď z diametrálne odlišných dôvodov ako prvoinštančný súd, potvrdil.

32. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Podľa ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

33. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Ak nejde o prípad, kedy bolo žalobe celkom vyhovené, musí byť v zmysle citovaného ustanovenia § 255 CSP náhrada trov pomerne rozdelená. To vyžaduje určiť pomer úspechu oboch strán vo veci a od úspechu strany (víťaznej) odčítať jeho neúspech (t.j. mieru úspechu druhej strany). Vo výške rozdielu má strana právo, aby mu druhá strana nahradila pomernú časť trov, ktoré vynaložila pri účelnom uplatňovaní alebo bránení práva. Výška trov, ktoré v konaní vznikli druhej strane, je tu nerozhodná. Ak je pomer úspechu a neúspechu u oboch strán rovnaký alebo približne rovnaký, súd vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. V podanej žalobe sa žalobkyňa okrem určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, že predmetná zmluva o úvere je neplatná, a že úver je bezúročný a bez poplatkov, domáhala tiež nariadenia neodkladného opatrenia, ktorému bolo predtým poukázanými rozhodnutiami súdov vyhovené, o ktorého náhrade trov je potrebné rozhodnúť v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Žalobkyňa tak uplatňovala celkom štyri nároky, v ktorých bola neúspešná iba v jednom (25%) o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, pričom vo zvyšných troch nárokoch (75%) mala plný úspech. Naopak žalovaný bol úspešný v rozsahu jedného nároku a neúspešný v rozsahu troch nárokov. Úspešnejšia žalobkyňa tak dosiahla čistý pomerný úspech v rozsahu 50% (75% - 25%).

37. Keďže v konaní bola potom úspešnejšia žalobkyňa, podľa vyššie citovaných ustanovení žalobkyni vzniklo právo na pomernú náhradu trov celého konania (prvoinštančného i odvolacieho) voči neúspešnejšiemu žalovanému. Prípadná existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odôvodňujúca výnimočné nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane (či už úplné alebo čiastočné) pritom v konaní nebola tvrdená, ani ju odvolací súd nezistil. Preto žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania prvoinštančného i odvolacieho v rozsahu 50%, pričom o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).